

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

10 lessen voor krachtige lerende netwerken in contraterrore en criminaliteitsbestrijding

Terrorisme en criminaliteit zijn beide gelaagde, veranderlijke en ongrijpbare fenomenen. De aanpak ervan vergt samenwerking tussen organisaties met verschillende achtergronden, taken en doelen. Denk aan partners in het veiligheidsdomein, de zorg, het onderwijs en het sociaal domein. USBO Advies van de Universiteit Utrecht onderzocht in samenwerking met de Avans Hogeschool in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) wat nodig is voor succesvolle samenwerkingen in criminaliteitsbestrijding en contraterrore.

1 Erken dat het soms lastig is en maak dat bespreekbaar

De praktijk is te veelvormig, ambigu en weerbarstig om als partnerorganisaties meteen harmonieus samen te werken en direct te leren. (H)erken de inherente spanningen in samenwerking tussen organisaties en maak die bespreekbaar. Bespreek ook de grenzen van de samenwerking. Als de grenzen van machtscheiding en wettelijke bevoegdheden te veel worden opgerekt, kan de legitimiteit van de samenwerking onder druk komen te staan.

2 Ga uit van barrières en investeer in mechanismen om deze te overwinnen

Het samenbrengen van organisaties leidt niet vanzelfsprekend tot een integrale aanpak. Bij lerend samenwerken zullen altijd beperkingen en barrières voorkomen. Investeer in mechanismen en stimulansen voor die samenwerking, zoals tijd voor het

Bekijk hier de kennisclip over de lessen uit het UU-onderzoek *Krachtige, lerende netwerken*.

opbouwen van relaties, stabiliteit in bezetting, bestuurlijke aandacht en leiderschap.

3 Gebruik gezamenlijke taal voor een gezamenlijk verhaal

Heb aandacht voor inclusiviteit (het niet-uitsluitende

karakter) van het taalgebruik en de terminologie in (beleids)stukken en overleggen. Om alle partners te betrekken en betrokken te houden bij de aanpak is het belangrijk dat ook in de gebruikte woorden en taal van alle partners de verschillende doelen, taken en perspectieven op het vraagstuk duidelijk terug te zien zijn. ▶

4 Maak leren van elkaar aantrekkelijker en gemakkelijker

Leer voor de aanpak van terrorisme van criminaliteitsbestrijding door er tijd en ruimte voor te creëren. Het maken van ruimte om te leren vraagt om (financiële) middelen en de juiste prikkels. Maak het aantrekkelijk om te denken over de grenzen van de eigen organisatie heen, bijvoorbeeld door meer opgavegericht te financieren.

5 Houd bij criminaliteitsbestrijding oog voor het risico op radicalisering en terrorisme

Houd bij de aanpak van criminaliteit oog voor het risico op radicalisering en terrorisme, zowel bij de opsporing als bij het Openbaar Ministerie en de reclassering. Laat de brede benadering terugkomen in algemene rechercheopleidingen. Kijk ook met de radicaliseringsblik naar (jeugd)criminaliteit om zo meer preventief op te kunnen treden, in het bijzonder bij casusoverleggen. Betrek hierbij experts op het gebied van contraterroreisme.

6 Betrek mensen uit het andere vakgebied

Betrek bij grote terrorismeonderzoeken door het Openbaar Ministerie rechercheurs met ruime ervaring op het gebied van georganiseerde misdaad, als meelezer of tegendenger. Omgekeerd kan het bij onderzoeken naar georganiseerde misdaad zinvol zijn om contraterroreisme-expertise in te schakelen om te leren over de nieuwste technologieën en strategieën.

7 Maak ruimte voor leren en netwerken

Zorg voor ruimtes waar groepen vanuit terrorismebestrijding en criminaliteitsbestrijding kunnen interacteren, verbindingen kunnen leggen,

en netwerken op kunnen bouwen. Hiermee voorkom je dat lerend vermogen te veel afhangt van specifieke personen in netwerken, en ad hoc en 'toevallig' is. Besteed daarbij ook aandacht aan proactief leren, door te reflecteren op de eigen kaders en aannames. Hoe kan bijvoorbeeld worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen in de problematiek, zoals mogelijk nieuwe risicogroepen of -strategieën? Reflecteer ook met elkaar op hoe de samenwerking zélf verloopt en beter kan.

8 Maak het verbinden van organisaties een expliciet onderdeel van de taak

De samenwerking tussen organisaties heeft veel baat bij professionals die de tijd en ruimte krijgen om informatie, expertise en personen van verschillende organisaties aan elkaar te verbinden. Stel als organisatie professionals aan voor wie netwerksamenwerking zowel een expliciet onderdeel van hun taak is als onderdeel van hun professionele identiteit. Vervlecht de aanpak van terrorisme en criminaliteit via deze professionals, maar houd ook

Het creëren van ruimte om te leren vraagt om (financiële) middelen en de juiste prikkels

oog voor de verschillen tussen beide fenomenen.

9 Selecteer en train professionals op empathie en lerend vermogen

Selecteer en train professionals op hun vermogen zich te verplaatsen in andere organisaties, om operationeel én conceptueel te denken en vanuit 'het grotere plaatje' naar de problematiek te kijken. Investeer in en geef ruimte voor de professionele ontwikkeling op het gebied van leren en samenwerken, op verschillende niveaus. Dat vraagt om middelen en voldoende tijd voor professionals om zich te bekwamen en relaties op te bouwen.

10 Onderzoek wat werkt (en wat niet)

Onderzoek welke vormen van samenwerking meer of minder effectief zijn in verschillende fases van de aanpak. Structurele, georganiseerde samenwerkingen zijn niet altijd nodig. Probeer inzicht te krijgen in wanneer een 'lossere', meer informele en/of kleinschaligere samenwerking volstaat of zelfs effectiever is. ■

Lees het volledige rapport

